

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Commentaria Vetustissima & profundissima Super Canticvm Canticorum Salomonis Qvod Hebraice Dicitvr Sirhasirim

Wolbero <de Sancto Pantaleone>

Coloniae Agrippinae, 1630

Versvs III. Sicut malus inter ligna fyluarum; sio dilectus meus inter filios.
Sub vmbra illius quem desideraueram sedi, & fructus eius dulcus gutturi
meo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10027

stat quod in aduersam partem recipiantur, quæ ideo filia nuncupantur, quia ex semine nequam peruersæ doctrinæ, siue ex malâ animi conceptione generantur, at Ecclesia siue quæuis fidelis anima, quæ Christi per fidem & operationem est Sponsa, vt lilium inter spinas esse possit, se regenti & protegenti, gratiosa laude per aliam comparationem occurrit dicens, *Sicut malus inter ligna syluarum. &c.*

V E R S V S I I I.

Sicut malus inter ligna syluarum, sic dilectus meus inter filios. Sub umbra illius quem desideraueram sedi, & fructus eius dulcis gutturi meo.

Malus arbor fructifera tria habet in se vtilia, quæ applicantur Christo.

Dilectus, inquit, meus comparauit me lilium inter spinas, virtutem suam seruanti, quod quamuis mihi suo munere concesserit, tamen vt hoc fierem proprio me exemplo docuit. Quia sicut malus arbor fructifera tria in se habens vtilia quibus reficit, hoc est fructum odorem, & umbram; inter ligna syluarum quoque, quæ vtiq; infructuosa sunt, incomparabilis habetur, ita dilectus meus fructu & odore sanctitatis, & iustitiæ & doctrinæ, atque umbrâ protectionis suæ, quibus in se credentes reficit, docet, & defendit, inter filios, id est, Iudæos extitit, qui primo quidem filij fuerunt, & nunc esse volunt, sed non sunt, quia de eis Deus dixit, *filij*

Iudæi primo fuerunt filij, post facte sunt ligna infructuosa.

os enutriui & exaltaui, ipsi autem spreuerunt me; & alibi, filij alieni nutriti sunt mihi, filij alieni inueterati sunt, & claudicauerunt à semitis suis: qui iactant se filios esse Abrahæ, sed non sunt, quia opera Abrahæ non habent, & ideo sunt ligna infructuosa, & inutilia, atque ob hoc succidenda & in ignem mittenda. Nam inter talia ligna tertio incendio capta in arbore crucis pependit, de quâ dulcissimum sui corporis & sanguinis fructum mihi profudit, quo sibi credentes quotidie reficit: ipsi autem quasi ligna syluestria, non solum nullam boni operis protulerunt fructum, sed etiam amarissimum suæ malitiæ & impietatis profuderunt succum, clamantes crucifige crucifige, & sanguis eius super nos & super filios nostros.

Esa. 1.

Pf. 7.

Ioh. 8.

Malos inter ligna Syluarum fuit Christus in cruce.

Ioh. 19.

Matth. 17.

Sub huius ergo arboris umbrâ, hoc est noui testamēti refrigerio & defensione consolatoria, quam desiderabam multo iam tempore, in antiquis patribus magno desiderio tempora lenientis & refrigerantis gratiæ suspirantibus, iam tandem post Christi aduentum, passionem, resurrectionem, & ascensionem sedi fide inconcussa & stabili. Lex enim æstu quodam inclementiæ & inuitabilis pœnæ, quando dicebat, si quis hæc vel illa fecerit, morte moriatur, me diu affecerat; gratia vero talem æstum umbrâ misericordiæ & remedio pœnitentiæ mouit, sub quâ umbrâ desiderabili nō ambulau, non steteri, sed poti⁹ sedi & requieui, quia hoc

Nouum testamentum umbrâ, verus æstu comparatur. Exod. 19. 21. &c.

Cur sponsa dicatur sub umbrâ desiderabili sedisse, non steterisse aut ambulasse.

hoc pietatis decretū, ipsius Domini mei autoritate confirmatum immutabiliter tenendum suscepi.

Hæc nimirum arbor lignum est vitæ, cuius umbra est protectio diuina, quâ fundant rami illius, rami honoris & gratiæ, qui videlicet sunt diuersarum oppositiones virtutū, contra mundanarum feruores tentationum; utpote contra superbiam necessaria est humilitatis oppositio, contra iram patientiæ, contra luxuriam castitatis & continentiam, contra contumaciam obedientiæ, contra auaritiam largitatis & misericordiæ, contra lites & contentiones pacis & concordiam, contra inuidiam & odium dilectionis; utque breuiter comprehendamus, contra omnes certè mundi huius oblectationes & tentationes opponenda est recordatio futuræ miseriam malorum, & gloriæ iustorum.

Oppositio virtutum contra vitia.

Umbra noui testamenti ad quid salubris.

Talium nempe umbrarum effusiones, protegunt animam ab æstu carnalium suggestionum & delectationum, sub quibus quia desiderabam sedi, hoc est requieui, quoniam quidem gratum & salubre in eis protegentis gratiæ refrigerium inueni.

Et fructus eius, haud dubium quoniam illius mali, id est Christi, sponsi, & Domini mei, dulcis gutturi meo, quia utilitas & suauitas præceptorū eius, dulcis & placens est palato cordis mei, & capacitati mentis meæ. Siue fructus huius mali pendentis in arbore crucis dulcis est gutturi suo.

Quomodo intelligendum quod sponsa dicat fructū mali inter ligna siluarum esse dulcem gutturi suo.

meo, quia corporis & sanguinis Christi perceptio, dulcedinem & sanitatem infundit pectori meo, & ipsa planè est perfecta corporis & animæ meæ resectio.

Aliter quoque filij inter quos dicitur sponsus commorari, sicut malus inter ligna siluarum accipiuntur electi qui filij Dei nuncupatiuè dicuntur propter obseruantiam mandatorum eius, pro quibus æternæ vitæ hæreditatem ab ipso patre suo cælesti consequentur, inter quos Christus velut malus inter ligna siluarum moratur, quia sicut malus omnia ligna siluarum pulchritudine & fructuum odore & suauitate præcellit, ita Christus omnes sanctos virtutum decore, & doctrinæ dulcedine antecedit, sicut de ipso scriptum est, *Speciosus formâ præ filiis hominum, diffusa est gratia in labijs tuis, propterea vnxit te Deus Deus tuus oleo exultationis præ participibus tuis.*

Alia Paragraphi tertij Capituli huius secundi explicatio, qui intelligantur per filios inter quos dicitur sponsus commorari, sicut malus inter ligna siluarum.

Sub cuius umbra sedet Ecclesia, quia siue sacramentorum, siue mandatorum, siue donorum, illius rami per totam mundi latitudinem diffusis, mirabiliter protegitur & consolatur ab omni æstu tristitiæ & perturbationis, secunda & immobilis permanens, per spem futuræ retributionis. Cuius fructus dulcis est gutturi eius, quia omnia eloquiorū eius mistica, sacramentorumque venerabilia instituta, quæ ex occultâ diuinitatis suæ protulit sapientiâ, dulcia & grata sunt menti ea deuotè complectenti & veneranti,

Connexio paragraphi huius cum prioris.

Pf. 44.

ranti, propter eam quæ inde ei confertur salutem, sine fine vegetantem & reficientem.

Quem verò effectum huius fructus dulcedo & suauitas habeat, quid sublimius & perfectius pariat subdendo manifestat.

VERSUS IV.

Introduxit me Rex in cellam vinariam, ordinauit in me charitatem.

Effectus Introductionis huius processit ex causa benè placētis & ideo magno mentis studio suscepti fructus, quia quo plus Dei præcepta appetuntur, tanto amplius ad maiora semper appetenda, amore diuino intromittuntur. Fructū quidem illum qui profluxit, & adhuc profuit de illâ gloriosâ & excellentissimâ arbore Domino Iesu Christo non omnes æqualiter accipiunt: quia alius istum, alius illum, iuxta quod sapit & diligit accipit.

Isti enim magis sapit & placet virtus patientiæ, illi obedientiæ; isti humilitatis, illi continentiæ; istum magis oblectat sedulitas orationis, illum lectionis ieiuniorū; & in toto virtutum gratiarum diuino munere comparant species.

Est autem quoddam quasi singulare & quasi seorsum in quodâ secreto consistens repositoriū, quod cella nuncupatur, præ sui quadâ angustia, eo quod paucos in suos admittat recessus, vbi est illius fructus dulcedo & suauitas recondita, quæ *latificat cor hominis*, & omnē vitiorū excoquit humorem, Euangelicum

videlicet præceptū de charitatis vtilitate. Quod vini nomine rectè appellatur, quia sicut vinum se purgando, omnem à se reijcit pestiferum, & suo naturali colore omnem noxium excoquit humorē, ita charitatis præceptum, omnem à corde vitiorum fugat pestem, & omnes animi expellit passiones, quia nemo potest & charitatem habere, & malus esse, atque ideo huius plena intelligentia merito nuncupatur cella vinaria.

Illi ergo qui sub illius salutiferæ arboris ramis delectantur requiescere & dulcissimum sanctitatis fructū sine fastidio colligere, ad hanc quandoq; perfectionem peruenient, vt sine obstaculo cellam vinariam intrent, quia non est eis hæc via angusta, quibus occlusa funditus est mundanæ voluptatis via, lata & spatiosa. Angusta enim est huius præcepti via, quia difficilis videtur multis & laboriosa cum dicitur, *diligite inimicos vestros, benefacite his qui oderunt vos.*

Sed quia à multis Sanctis legimus obseruatum, non est difficile hoc præceptum nisi his, qui nondū perfectè gustauerunt dulcedinem fructuum, id est, mandatorum diuinorum. Hæc est ergo cella vinaria perfectis, & angustam viam liberè intransibus, suauiter sapiens, & ob hoc perceptibilis diuini præcepti intelligentia de charitatis excellentia.

Verum quia ipsa charitas in diuersa respicit, necessarius est in eâ

M ordo

Præceptum Euangelicū de charitate vino comparatur & quare.

Angusta via quæ sit.

Matth. 5.

Fructus spiritalis inæqualiter à nobis participantur.

Cella quid sit; & quid per eam significetur.

103.